

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, 7. kontor/ELRA/CDNO
Den 7. maj 2009

Samråd i Fødevareudvalget
vedrørende kosttilskud (Fortodol),
den 20. maj 2009.

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Benny
Engelbrecht (S)

TALEPUNKT

Spørgsmål AW:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorledes tilbagetrækningen og kontrollen med tilbagetrækningen af Fortodol fandt sted hos importører, i detailledet og i internetbutikker?”

Spørgsmål AX:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan det kunne ske, at produktet Fortodol stadig blev markedsført via danske internetbutikker én måned efter tilbagetrækningen af produktet, jf. artiklerne ”Helsebutikker markedsfører livsfarligt kosttilskud” og ”Styrelse rystet over salg af kosttilskud” fra Politiken den 26. marts 2009?”

Spørgsmål AY:

”Ministeren bedes redegøre for, i hvilket omfang der er pålagt sanktioner til de virksomheder, som har solgt Fortodol indeholdende nimesulid?”

Spørgsmål AZ:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorledes man i fremtiden vil styrke kontrollen med indholdsstoffer i kosttilskud?”

Det talte ord gælder

Svar:

Indledning

- Jeg vil besvare de fire spørgsmål samlet, fordi de griber ind over hinanden.
- Jeg har fået oplyst fra Fødevarestyrelsen, at de svenske myndigheder den 25. februar meldte ud, at der var fundet et ulovligt lægemiddelstof, nimesulid, i kosttilskuddet Fortodol. Indledningsvist fremstod det som et problem i partier, der udelukkende var solgt i Sverige.

Importører og detailed

- Fødevarestyrelsen kontaktede så den danske virksomhed Anjo, som er forhandler af produktet fra den svenske virksomhed i Danmark. Anjo valgte at stoppe salget midlertidigt, indtil der var klarhed over, hvilke partier der kunne frikendes.
- Den 26. februar udsendte de svenske myndigheder en rapid alert om nimesulid i Fortodol. I denne rapid alert var Anjo nævnt som aftager, og der var ikke skelnet mellem partier af Fortodol solgt på det svenske marked og i Danmark.

- Fødevarestyrelsen meddelte straks Anjo de nye oplysninger, og virksomheden begyndte at trække produkter tilbage.
- Kontrolafdelingerne kontrollerede tilbagetrækningen den 2. marts med tilfredsstillende resultat, og derudover blev der ført kontrol hos fire aftagere i næste handelsled. Alle virksomheder havde modtaget beskeden om tilbagetrækning den 25.-26. februar, og ifølge Fødevarestyrelsens oplysninger blev produkterne fjernet, som de skal, fra salgsområderne.

Bioforce

- Fødevarestyrelsen har oplyst, at Kontrolafdeling Rødovre den 27. februar fik besked fra en helsekostbutik om, at der var Fortodol på markedet, der ikke var forhandlet via Anjo, men af Bioforce Danmark. Denne virksomhed forhandlede Fortodol fra den svenske virksomhed indtil foråret 2008, hvor salget blev overtaget af Anjo. Produkterne har en lang holdbarhed og kunne derfor stadig på dette tidspunkt være på markedet.

- Kontrolafdelingen kontaktede Bioforce, og virksomheden trak straks produkterne tilbage. Bioforce har også en del kunder blandt privatpersoner og terapeuter. Disse blev ifølge Fødevarestyrelsens oplysninger også kontaktet af Bioforce.
- Senere besluttede Fødevarerembedskabsenheden og kontrolafdelingen i Viborg at udvide tilbagetrækningskontrollen fra Bioforce med yderligere kontrol den 2. og 3. april hos tre af Bioforces private kunder og terapeuter. Alle tre kunder havde fået besked fra Bioforce og havde stoppet brugen af produktet.
- Ifølge Fødevarestyrelsen er det helt normalt, at man på denne måde udvider kontrollen til flere virksomheder og får sikret sig, at der er trukket tilbage, som det skal ske.

Database over anmeldte kosttilskud

- Fødevarestyrelsen anvendte den interne database over anmeldte kosttilskud til at undersøge, hvilke virksomheder der havde anmeldt markedsføring af Fortodol. Der var ikke andre virksomheder, som havde anmeldt Fortodol.

Internethandel

- For at stoppe markedsføringen af Fortodol på Internettet igangsatte Fødevarestyrelsen en omfattende søgning på Internettet efter danske Internetsider, der udbød Fortodol.
- Styrelsen fandt og undersøgte 19 Internetsider i perioden fra den 26. marts til den 30. marts.
- På tre af disse sider kunne Fortodol den 31. marts fremsøges. Disse tre udbydere blev kontaktet af kontrolafdelingerne.
- To af siderne havde samme ejer, og Fortodol kunne fremsøges, men kunne ikke bestilles. Ved klik på produktnavnet fremkom i stedet en advarsel mod produktet og en henvisning til Fødevarestyrelsens pressemeddelelse.
- Den tredje udbyder angav først at have modtaget meddelelsen om tilbagetrækning den 24. marts. Virksomheden handler Fortodol hos den danske leverandør Helsam og er herfra - ifølge Helsams dokumentation - allerede blevet kontaktet pr. brev af 27. februar. Det er ikke afklaret, hvorfor virksomheden først har modtaget henvendelsen den 24. marts. Sagen er ved at blive efterforsket.

Afsluttende

- Samlet set er fremgangsmåden og tidsrammen for tilbagetrækningskontrollen i denne sag gennemført indenfor det, der forventes i forhold til instruktionerne fra Fødevarestyrelsen.
- Jeg er slet ikke enig i Forbrugerrådets udtalelser om, at der ikke har været styr på tilbagetrækningen.
- Da det heller ikke har været muligt for Forbrugerrådet at skaffe Fortodol, må det være mindre væsentligt, at en hjemmeside ikke har fået fjernet produktet fra bestillingslisten.

Fortsat salg fra Internettet

- Det er uheldigt, at der på trods af gentagne advarsler og tilbagetrækning fra det danske marked stadig i en periode var mulighed for at fremsøge produktet Fortodol på Internettet.
- Fødevarestyrelsen har imidlertid fået oplyst, at de pågældende virksomheder ikke har leveret produktet til forbrugere, idet de har henvist til, at de var farlige og leveret tilbage til importøren.

Sanktioner

- I forhold til eventuelle sanktioner afhænger det af, hvordan virksomheden håndterer sagen, når det bliver kendt, at et produkt er farligt.

- I denne sag har de danske virksomheder ikke selv fremstillet produktet, men blot forhandlet det. De har frivilligt fulgt de retningslinier, der er givet for tilbagetrækning af produktet og udleveret de oplysninger, som kontrolafdelingerne har efterspurgt i sagen. Derfor har Fødevarestyrelsen ikke sanktioneret.

Indholdsstoffer

- Hvordan kontrollen med indholdsstoffer i kosttilskud bliver udført og administreret lovgivningsmæssigt har ikke direkte betydning for sager som Fortodol.
- Med Fortodolsagen har der været tale om tilsætning af et lægemiddel, som ikke forventes at forekomme i et kosttilskud. Nimesulid er derfor enten en forurening af produktet eller en bevidst ulovlig og skjult tilsætning. Lægemidler skal i øvrigt godkendes af Lægemiddelstyrelsen, inden de bliver markedsført.
- Selv hvis kosttilskuddet Fortodol skulle myndighedsgodkendes inden markedsføring, ville man ikke have fundet nimesulid, idet det ikke var oplyst, at det indgik i produktet. Myndighederne foretager kun en analytisk kontrol af produkter, hvis der er konkret mistanke om, at de indeholder stoffer, som ikke fremgår af mærkningen.

- Fødevarestyrelsen har heldigvis ikke kendskab til andre tilfælde med kosttilskud af denne karakter, og problemet kan således ikke betegnes som værende generelt udbredt. Jeg mener derfor ikke, at der er basis for at ændre lovgivningen på grundlag af dette.
- Jeg finder det heller ikke rimeligt på baggrund af Fortodol-sagen – som er enestående – at kritisere kontrollen med kosttilskud i almindelighed. Et fordækt indholdsstof, som ikke engang importøren er bekendt med, vil kontrollen jo heller ikke kunne finde.

Øget information

- Udover kontrollen skal forbrugeroplysning bidrage til indsatsen overfor farlige indholdsstoffer og ulovlige produkter.
- Vi har allerede forbedret forbrugeroplysningen ved oprettelse af Kosttilskudsportalen.
- På portalen kan man blandt andet få oplysning om de forholdsregler, man bør tage, når man handler på Internettet. Derudover kan man få et hurtigt overblik over udsendte pressemeddelelser om fx farlige kosttilskud og stoffer.

- Med offentliggørelse af de anmeldte kosttilskud vil forbrugerne få mulighed for at checke, hvilke kosttilskud der er anmeldt til kontrol og et kosttilskud, som er tilbagetrukket fra markedet og afmeldt, vil således ikke figurere på listen.